

1. Objective Questions

१) विंडोज हे..... आहे.

- अ) प्रोग्रॅमिंग भाषा   ब) सॉफ्टवेअर
क) ऑपरेटिंग सिस्टिम   ड) हार्डवेअर

Windows is.....

- a) a programming language   b) the software
c) an operating system   d) the hardware

२) लिनेक्स हे..... आहे.

- अ) प्रोग्रॅमिंग भाषा   ब) सॉफ्टवेअर
क) ऑपरेटिंग सिस्टिम   ड) हार्डवेअर

LINUX is .....

- a) a programming language   b) the software
c) an operating system   d) the hardware

३) सोल हे ..... आहे.

- अ) लायब्ररी सॉफ्टवेअर   ब) ऑपरेटिंग सिस्टिम
क) हार्डवेअर   ड) डेटाबेस

SOUL is .....

- a) the library software   b) an operating system
c) the hardware   d) the database

४) एम.एस. ऑफीस हे ..... आहे.

- अ) प्रोग्रॅमिंग भाषा   ब) सॉफ्टवेअर
क) डेटाबेस   ड) यापैकी नाही.

MS- Office is.....

- a) a programming language   b) the software
c) database   d) none of the above

५) फ्लॉपी, सीडी, डीव्हीडी इ. .... म्हणून ओळखले जाते.

- अ) स्टोरेज डिव्हाइस   ब) सॉफ्टवेअर
क) ओ.एस.   ड) डेटाबेस

Floppy, CD, DVD etc are known as.....

- a) storage devices   b) the software
c) OS   d) the database

६) प्रथम पिढी ..... हा संगणक वापरत होती.

- अ) व्हॅक्युम ट्युब   ब) ट्रान्झिस्टर
क) चिप्स   ड) आय.सी.

The first generation computers were using

- a) Vacuum tubes   b) Transistors
c) Chips   d) IC

७) दुसरी पिढी ..... हा संगणक वापरत होती.

- अ) व्हॅक्युम ट्युब   ब) ट्रान्झिस्टर
क) चिप्स   ड) आय.सी.

The second generation computers were using

- a) Vacuum tubes   b) Transistors
c) Chips   d) IC

८) तिसरी पिढी ..... हा संगणक वापरत होती.

- अ) व्हॅक्युम ट्युब   ब) ट्रान्झिस्टर
क) चिप्स   ड) आय.सी.

The third generation computers were using

- a) Vacuum tubes   b) Transistors
c) IC   d) Chips

९) वॅन ..... म्हणून ओळखले जाते.

- अ) वाइड अँगल नेटवर्क   ब) वाइड एरिया नेटवर्क
क) वाइड अॅक्सेस नेटवर्क   ड) यापैकी नाही.

Wan ..... Is referred as

- a) the wide angle network   b) the wide area network
c) the wide access network   d) none of the above

१०) याहू हे ..... आहे.

- अ) सर्च इंजिन   ब) हार्डवेअर
क) डेटाबेस   ड) यापैकी नाही.

Yahoo is .....

- a) an search engine   b) the hardware
c) the database   d) none of the above

११) इंटरनेट प्रोजेक्ट ..... ने निर्माण केला.

- अ) ARPENET   ब) AREPNET
क) ARPANET   ड) AREPAT

Internet project was launched by.....

- a) ARPENET   b) AREPNET
c) ARPANET   d) AREPAT

१२) 'रिंग' शब्द ..... संबंधित आहे.

- अ) नेटवर्क   ब) टोपोलॉजी
क) टेक्स   ड) वेब

The term 'Ring' is related to.....

- a) Network   b) Topology
c) Text   d) Web

१३) इनफ्लिबनेट ..... द्वारे स्थापन केले.

- अ) UGC   ब) NISSAT
क) IFLA   ड) ILA

INFLIB NET was established by....

- a) UGC   b) NISSAT
c) IFLA   d) ILA

१४) डेलनेटची स्थापना ..... मध्ये केली गेली.

- अ) १९८८   ब) १९८९   क) १९९०   ड) १९९१

DELNET was established in.....

- a) 1988   b) 1989   c) 1990   d) 1991

2. One Sentence Question

१) माहिती तंत्रज्ञान म्हणजे काय?

What is Information Technology?

२) माहिती तंत्रज्ञानाच्या वापराचे ग्रंथालयातील फायदे सांगा.

List out any four advantages of use of I.T. in library.

३) डाटाबेस मॅनेजमेंट सिस्टिम म्हणजे काय?

What Database Management Systems (DBMS)?

४) संचयाची निरनिराळी साधने सांगा.

Give different storage devices.

५) विंडोज म्हणजे काय?

What is WINDOWS?

६) ग्रंथालय आज्ञावली म्हणजे काय?

What is mean by Library Software?

७) इंटरनेट म्हणजे काय?

What is Internet?

८) संगणकीय जाळे म्हणजे काय?

What is Computer Network?

९) नेटवर्क म्हणजे काय?

What is Network?

१०) ग्रंथालय जाळे म्हणजे काय?

What is Library Network?

११) सर्च इंजिन म्हणजे काय?

What is meant by Search Engine?

१२) संगणक ग्रंथालयातील कोणत्या विभागात वापरता येतो ते सांगा.

State various sections of library in which computer can be used.

१३) सर्च इंजिनचा उपयोग काय आहे ते सांगा.

State the use of search engine.

१४) वॅन म्हणजे काय?

What is meant by WAN?

१५) इंटरनेटवरून माहिती शोधण्यासाठी असणाऱ्या कोणत्याही चार सर्च स्ट्रॅटिजिजची यादी करा.

List out any four basic search strategies to search information from internet.

१६) लॅन म्हणजे काय?

What is meant by LAN?

3. Short Notes

१) संप्रेषण तंत्रज्ञान

Communication Technology

२) प्रतिलिपी आणि सुक्ष्मलिपी तंत्रज्ञान

Reprography and Micrography

- ३) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान
Information Communication Technology
- ४) संगणकाची पहिली पिढी
First Generations of Computer
- ५) ऑपरेटिंग सिस्टीमचे प्रकार
Types of Operating System
- ६) ऑपरेटिंग सिस्टीम
Operating System
- ७) विषाणू
Antivirus
- ८) मायक्रोसॉफ्ट ऑफीस
Microsoft Office
- ९) लिनक्स ऑपरेटिंग सिस्टीम
LINUX Operating System
- १०) संगणकाचे प्रकार
Types of Computer
- ११) ग्रंथालय आज्ञावली
Library Software
- १२) संगणकीकरण
Digitization
- १३) लायब्ररी ऑपरेशन
Library Operation
- १४) ग्रंथालय आज्ञावलीचे प्रकार
Types of library software
- १५) इंटरनेट ब्राउझिंग
Internet Browsing
- १६) लोकल एरिया नेटवर्क (लॅन)
Local Area Network (LAN)
- १७) वाइड एरिया नेटवर्क (वॅन)
Wide Area Network (WAN)

- १८) स्टार टोपोलॉजी
Star Topology
- १९) रिंग टोपोलॉजी
Ring Topology
- २०) शोध यंत्र
Search Engine
- २१) स्थानिक नेटवर्क (लॉन)
Local Area Network (LAN)
- २२) डेलनेट
DELNET
- २३) इनफ्लिबनेट
INFLIBNET
- २४) मेटा शोधयंत्र
Meta Search Engine
- २५) इंटरनेट
Internet
- २६) ब्राउजर्स
Browser
- २७) ई-मेल
E-mail
- २८) अरनेट
ERNET
- २९) संगणकीय जाळे
Computer Network
- ३०) शहरी जाळे
Metropolitan Area Network (MAN)

4. Short Answer Question

- १) माहिती तंत्रज्ञानाचे वैशिष्ट्य सांगा.
Give the feature of Information Technology.
- २) माहिती तंत्रज्ञानाच्या वापराचे ग्रंथालयातील फायदे सांगा.
State advantages of use of I.T. in library.
- ३) लिनक्स ऑपरेटिंग सिस्टीमवर टीप लिहा.
Write note on LINUX Operating System.
- ४) संगणकाचे विविध प्रकार सांगून त्याचे फायदे सांगा.
Explain different types of computer and state its advantages.
- ५) संगणकाची पाचवी पिढी ही संकल्पना स्पष्ट करा.
Explain the concept fifth generation of computer.
- ६) एम.एस. ऑफीसवर टिप लिहा.
Write note on MS-Office.
- ७) संचयाची निरनिराळी साधने सांगा.
Give different storage devices.
- ८) संगणकाच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
Discuss various units of computer.
- ९) डिजीटायझेशनवर टिप लिहा.
Write a note on Digitization.
- १०) ग्रंथालय संगणकाचे फायदे सांगा.
State advantages of computer in library.
- ११) संगणक ग्रंथालयातील कोण-कोणत्या विभागात उपयोगात येतो ते सांगा.
State various sections of library in which computer is used.
- १२) इंटरनेट ब्राउझिंग संकल्पना स्पष्ट करा.
Explain Internet Browsing.
- १३) संगणकीय जाळे यावर सविस्तर टिप लिहा.
Write a detail note on computer network.
- १४) वाईड एरिया नेटवर्क ही संकल्पना स्पष्ट करा.
Explain the concept of Wide Area Network (WAN)
- १५) वर्ल्ड वाईड वेब थोडक्यात स्पष्ट करा.
Explain World Wide Web in short.
- १६) लोकल एरिया नेटवर्क ही संकल्पना स्पष्ट करा.
Explain the concept Local Area Network (LAN)

- १७) इंटरनेट ब्राउझिंग करीत असताना सर्च इंजिन उपयोगावर सविस्तर टिप लिहा.
Write detail note on use of search engine for Internet Browsing.
- १८) डेलनेट यावर सविस्तर टिप लिहा.
Write a detailed note on DELNET.
- १९) इंटरनेटवरून माहिती शोधण्यासाठी असणाऱ्या सर्च स्ट्रेटिजिज स्पष्ट करा.
Explain basic search strategies to search information from internet.
- २०) इंटरनेटचा इतिहास स्पष्ट करा.
Explain the history of Internet.

5. Long Answer Question

- १) माहिती तंत्रज्ञान म्हणजे काय? त्याच्या विविध घटकांवर उदाहरणांसहित सविस्तर चर्चा करा.
What is information technology? Discuss various components of IT with examples.
- २) माहिती तंत्रज्ञान स्पष्ट करा. व आय.टी.चा ग्रंथालयावरील परिणामांची चर्चा करा.
Explain the Information Technology? Discuss the impact of I.T. on library.
- ३) माहिती तंत्रज्ञानाच्या विविध घटकांचे सविस्तर वर्णन करा.
Describe in detail various components of Information Technology.
- ४) संगणकाच्या वेगवेगळ्या पिढ्या सविस्तर लिहा.
Explain the different generations of computers.
- ५) ग्रंथालय व माहिती केंद्रातील वेगवेगळ्या विभागामध्ये संगणकाचे उपयोजन कसे करता येईल ते स्पष्ट करा.
Explain how computers can be applied in various section of libraries and information centers.
- ६) ऑपरेटिंग सिस्टीम संकल्पना स्पष्ट करा.
Explain the concept of operating system.
- ७) ग्रंथालय आज्ञावली म्हणजे काय? ग्रंथालयामध्ये त्याची आवश्यकता व उपयोग स्पष्ट करा.
What is mean by library software? States its need and application in a library?
- ८) ग्रंथालय आज्ञावली म्हणजे काय? ग्रंथालय आज्ञावलीचे प्रकार स्पष्ट करा.
What is library Software? Explain the types of Library Software.
- ९) आज्ञावली म्हणजे काय? तसेच विविध आज्ञावली समर्पक उदाहरण देवून स्पष्ट करा.
What is software? Explain the different types of software with suitable examples.

१०) इंटरनेट म्हणजे काय? इंटरनेटवरील वेगवेगळ्या सेवा व त्याचा ग्रंथालयासाठीचा वापर यावर सविस्तर चर्चा करा.

What is internet? Discuss its various service and their use in libraries.

११) संगणकीय जाळे म्हणजे काय? भारतातील ग्रंथालयीन जाळी यावर सविस्तर चर्चा करा.

What is computer network? Discuss various library network in India.

१२) ग्रंथालय संगणकीकरणाची आवश्यकता सांगून ग्रंथालयाच्या देवघेव विभागामध्ये संगणकाचा उपयोग कसा करता येईल ते स्पष्ट करा.

State the need of library computerization and explain how computer can be used in circulation section.

१३) ग्रंथालय जाळे म्हणजे काय? त्याचे फायदे सांगून डेलनेट आणि इनफ्लिबनेट स्पष्ट करा.

What is library network? State its advantages and explain DELNET and INFLIBNET

१४) ग्रंथालय संगणकीकरण म्हणजे काय ते सांगून त्याच्या गरजा नमूद करा व ग्रंथ उपार्जन विभागात संगणकाचा कसा उपयोग होतो ते सविस्तर लिहा.

Define library automation. Explain its needs and explain how computers can be used in Acquisition Section.

१५) ग्रंथालय जाळे ही संकल्पना स्पष्ट करून 'इनफ्लिबनेट' ची माहिती सविस्तर लिहा.

Explain the concept of library network and explain INFLIBNET.

१६) संगणकीय जाळे म्हणजे काय? संगणकीय जाळ्यांचे वेगवेगळे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

What is computer network? Explain various types of networks with examples.

१७) इंटरनेट म्हणजे काय? इंटरनेट चा इतिहास स्पष्ट करा.

What is Internet? Explain the history of Internet.

१८) ग्रंथालय संगणकीकरण संकल्पना स्पष्ट करा.

Explain the concept of library computerization.

१९) आय.टी. चे विविध घटक सांगून त्याचे ग्रंथालय व माहिती केंद्रातील उपयोगाची चर्चा करा.

State various components of I.T. and discuss their application in library and information centers.